

1654 On. Biblioteca
Palatului Cultural

Arad

C I A

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare
românească
al Ținutului Timiș

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2007 lei

Apare sub egida
„Astei Bănățene“

O misiune urgentă a ducelui de Gloucester

Fratele regelui George a sosit din Franța la Londra

Londra, 22 (Rador.) — Se anunță oficial, că ducele de Gloucester, fratele regelui George a sosit la Londra noaptea trecută, venind din Franța cu o misiune urgentă. Este probabil că ducele se va înapoi în curând în Franța, la postul său dela marele cartier general.

„Franța nu poate să moară“

Impresionantul discurs al primului ministru Reynaud, în fața Senatului francez

Paris, 22. (Rador.) — Agenția Havas transmite:

D. Paul Reynaud, președintele consiliului de miniștri și ministru de război a făcut în fața Senatului o declarație asupra situației militare, spunând între altele, că patria este în pericol, dar că el nu va ascunde nimica asupra situației. După invazia Belgiei, inamicul a deslănțuit un atac formidabil asupra fortificațiilor armatei franceze la Sedan. Trupele franceze erau foarte puțin numeroase în acest punct și cele mai bune trupe franceze fuseseră trimise în Belgia. În urma unor greșeli de necrezut, care vor fi pedepsite, podurile de deasupra Meusei nu au sărit în aer cum era prevăzut. Prin această spărtură, diviziile motorizate germane au putut trece. Timp de 48 ore, înaintarea germană a continuat. De azi dimineață, Amiens și Arras sunt ocupate. Concepția clasică a noastră de a conduce războiul s'a lovit de o concepție nouă: raiduri motorizate în adâncime și parașutiști. Prima sfortare care trebuie să o facem este de ordin intelectual: trebuie să luăm hotărâri. D. Reynaud reamintește apoi înfrângerile grave pe care Franța le-a suportat la începutul războiului din 1914 și subliniază că ea tot a izbutit să învingă. Fiecare om, fiecare femeie, trebuie să înțeleagă mărimea momentului pe care îl trăim azi. Trebuie ca, câteva popoare să înțeleagă asta, până când nu va fi prea târziu. Doi oameni de stat care aveau dreptul să se odihnească pe laurii lor, au venit din nou să aducă serviciile lor patriei: mareșalul Petain și generalul Weygand. Weygand este omul lui Foch, care a oprit invazia germană în 1918 spre canalul Mănecii și spre Paris. El se găsește acum pe câmpul de luptă. O înțelegere totală există între mareșalul Petain, generalul Weygand și cu mine. Nici un defetism nu va fi tolerat. Nu se va mai face nici un fel de proces

trădătorilor, saboteurilor sau lașilor. Avem încredere complectă în marele nostru șef, generalul Weygand, și în soldații de sub comanda sa.

Aviatorii noștri se acoperă de glorie. multumesc forței aeriene britanice (Senatorii aplaudă în picioare) pentru faptele lor glorioase. La începutul ultimului război — continuă d. Reynaud, noi am ținut piept cu toată marea inferioritate a noastră, în artilerie grea și mitraliere. Am avut pe urmă o mare surpriză, în urma întrebunțării de gaze, de către inamicul necinstit. Am izbutit totuși să triumfăm. Se va întâmpla același lucru și acum, dacă fiecare soldat înțelege rolul imens pe care îl joacă și dacă fiecare lucrător care lucrează azi 12 ore pe zi, se apleacă cu o pasiune nesdruncinată asupra mașinei lui de lucru. Și dacă, fiecare bărbat și femeie, va înțelege gravitatea orei decisive pe care o trăim. În streinătate, milioane de bărbați, femei și copii au început să înțeleagă că viitorul lor este în joc. Să nu înțeleagă acest lucru prea târziu. În nenorocirea patriei, avem mândria de a avea cu noi pe mareșalul Petain și generalul Weygand. Mareșalul Petain, învingătorul dela Verdun, știe cum victoria germană poată să iasă dintr'o clipă chiar nefavorabilă ei și cum aceasta se poate schimba în favoarea noastră.

Generalul Weygand, care a știut să oprească invazia germană și să ne ducă la victorie în 1918, are acum singur conducerea operațiunilor. Guvernul a luat hotărârile sale. Nici un interes particular nu mai poate exista. Trebuie să ne ridicăm la înălțimea nenorocirilor cari s'au abătut asupra patriei. V'am spus adevărul, fiindcă el singur poate să ne salveze și să ne dea puterea acțiunii. Să avem încredere în soldații francezi, care vor fi demni de strămoșii lor. Franța și Anglia, aceste două mari popoare unite, nu pot fi bătute. Franța nu poate să moară. Dacă mâine, cineva ar veni să-mi spuie că singură o minune ar putea să mai salveze Franța, așa răspund: Cred în minune, fiindcă cred în Franța.”

Audiențe la Duce

Roma, 22 (Rador.) — Statthalterul cavalier Von Epp însoțit de ministrul Africii italiene, a fost primit în audiență. Marți dimineață, de Duce

D. Hitler conduce personal forțele armate germane

Cum comentează ziarul „Stampa“ situația militară

TURIN, 22 (RADOR). — STEFANI: ZIARUL „STAMPA“, COMENTAND SITUAȚIA MILITARĂ PE FRONTUL OCCIDENTAL, SCOATE ÎN RELIEF CĂ ZILELE ACESTEIA S'A VORBIT DESPRE PROECȚELE STUDIATE DE UNII GENERALI CU RENUME. ZIARUL OBSERVĂ CĂ GERMANII NU ADOPTĂ PLANURI VECHI ȘI CĂ FORȚELE ARMATE GERMANE SUNT AZI CONDUSE PERSONAL DE HITLER, CARE DECIDE CE PLAN TREBUE ALES, PRINTRE CELE CE ÎI SUNT PREZENTATE DE ÎNALTUL COMANDAMENT GERMAN.

Mareșalul Göring afirmă că:

Parașutiștii sunt o unitate a armeei aeriene constituită de ani de zile la inițiativa Führerului

Berlin, 22. (Rador) — Mareșalul Göring a făcut reprezentanților presei din Berlin o serie de declarații. În primul rând a arătat că trupele de parașutiști constituie de ani de zile o nouă unitate a armeei aeriene.

Creierea ei se datorește inițiativei Führerului. Aceste trupe care aparțin armeei aeriene germane erau cunoscute în streinătate încă din timp de pace și la

ultimele exerciții militare au defilat în fața Führerului. Aceste trupe poartă uniforma aviației. Este o infamie a firma că aceste trupe ar fi fost lansate altfel decât în uniformele lor. Trupele de parașutiști trebuie deci să fie tratate conform dreptului gintilor, ca prizonieri, altfel vom lua măsuri de represalii. Mareșalul Göring a adus apoi ologia parașutiștilor și trupelor debarcate din avioanele, care în spatele liniilor inamice, au reușit să deschidă poarta principală a cuceririi în Occident.

El a arătat apoi, că aviația germană și-a manifestat superioritatea prin fața te și că armata de uscat a luat puter-nicele fortificații de la Liege, Anvers, Namur și Meusebeuge, toate grație Führerului a cărui operă a asigurat unitatea poporului german.

Contele Ciano la Tirana

Roma, 22. (Rador) — CONTELE CIANO, MINISTRU DE EXTERNE A PLECAT MARȚI SEARA LA TIRANA.

Parașutiști germani

Lordul Ponsoby a demisionat din partidul laburist

Londra, 22 (Rador) Lordul Ponsoby, cunoscutul pacifist, s'a retras din partidul laburist. În repetate rânduri, lordul Ponsoby își exprimase mulțumirea față de politica externă a partidului laburist.

Vorbe și gânduri

— E —

Ebraica este una dintre cele mai frumoase limbi pe cari le-au vorbit oamenii. Cu toate acestea, însă, ceva mai disgrațios ca idigul?

E plin de atâta vanitate încât nu mai începe 'n el nici măcar un strop de invidie.

Englezii dețin un record: sunt ipocriți, fără să fie catolici.

E îndușător numărul prietenilor care îți cer să mor pe baricade...

Estetul semit nu percepe decât pitorescul mizeriei.

Extremismul de dreapta, extremismul de stânga sânt mult mai slabe decât ne închipuim. Formidabil a rămas, într'adevăr extremismul fanariot.

Exactitudinea, precizie și spirit de continuitate.

Evreii nu se apără. Ei vor să fie apărați. Iar dacă-i aperi, te ocolesc: nu care cumva să se afle că au aface cu „filosemiți”.

Binecuvântate vremuri când singura viață eroică va fi carul sonor și vertiginos al pompierilor!

Blegului îi spunem bun.

Banalitatea fiind un drum direct spre inima mulțimilor trebuie socotită printre virtuțile artistului. În orice caz e mai fecundă decât abstracțiunea.

Bine că sosește vacanța, să se mai odihnească oamenii de atâtea sărbători!

Bătrânii socotesc că generația de oțel — obuze și sportivi — trebuie cheltuită, ca să rămână spațiu vital, generației de aur, adică lor.

VICTOR EFTIMIU

STATELE UNITE NU SUNT O ȚARĂ FĂRĂ TRADIȚIE

Conferința d-lui prof. UPSON CLARK dela City College din New York

Timișoara, 22. — D. prof. Upson Clark și-a ținut ieri conferința cu nerăbdare așteptată de toată intelectualitatea timișoreană. Sala Teatrului Comunal se umpluse până la ultimul loc, când la ora 11.30 cortina s'a ridicat și d. insp. gen. Sabin Evuțianu, președintele Astrei Bănățene ne-a prezentat pe ilustrul conferențiar.

Dsa arată în câteva cuvinte călduroase personalitatea dlui prof. Upson Clark, un vechi prieten al Românilor, care vizitează țara noastră acum pentru a 11-a oară, fiind la Timișoara pentru a șasea oară.

Luând cuvântul, d. prof. Upson Clark începe prin a evoca amintiri de acum două decenii când a cunoscut România. Dsa își citește conferința într'o românească foarte corectă, și înțelegerea nu este nicidecum stânjenită de accentul american cu care pronunță conferințiarul limba noastră.

„Românii sunt poporul cărui a îi aparține viitorul în Sud-Estul european” — declară ilustrul oaspe în aplauzele sălii. E o dovadă că viitorul imperial al României este recunoscut peste ocean, și ce-i mai mult — și în conștiința românească!

Dar conferențiarul, care a scris și a vorbit nu odată americanilor despre România, de data aceasta vrea să ne facă cunoscute Statele Unite, pe cari le cunoaște bine din călătoriile dese pe cari le face în cele 48 de state în turneele dsale de conferințe.

După o succintă, dar documentată expunere istorică, în care ne reamintesc peripeziile colonizării Americii de Nord de către Spanioli, Portughezi, Olandezi, Englezi (1588) și Francezi (1609), spre a ajunge la afirmarea principalelor caracteristici a actualelor State Unite — puțin cunoscută în Europa — anume *diversitatea enormă*, din punct de vedere lingvistic și al mentalității diferitelor regiuni, state și orașe americane.

Ne citează astfel orașele Boston și Providence, îndepărtate de numai 65 de kilometri. Cel dintâi oraș a fost totdeauna centrul intoleranței, iar cel din urmă refugiul neconformiștilor de pretutindeni. Este de remarcat că în cursul istoriei populația acestor orașe s'a schimbat cu totul, având azi altă compoziție etnică sau religioasă decât pe vremuri, dar mentalitatea tradițională s'a transmis neschimbată. La Boston altădată puritanii puneau pe indexul interdicției cărțile, iar azi arhiepiscopul catolic — intoleranța însă e aceeași, Cazzul Sacco și Vanzetti tot aici s'a produs...

Coexistența limbilor continuă și azi, schimbându-se teritoriile limbilor străine de engleză, însă fenomenul rămânând.

Trecând la istoria războiului de neațărnare, d. prof. Upson Clark arată cum s'a votat constituția Statelor Unite în 1788. Această constituție, rezultatul unui compromis cu greu acceptat, este cea mai veche constituție în vigoare în lume! Iată dar că *Statele Unite nu sunt o țară nouă*.

Expunerea constituției americane este ascultată cu deosebit interes de public. Statele Unite sunt în virtutea ei o federație de 48 state suverane. Autoritatea puterii federale în state este strict limitată. Fiecare stat își are armata și poliția, iar președintele Statelor Unite nu poate trimite de pildă trupele federale în vreun stat fără învoirea acestuia, deși într'un stat străin de federație — Cuba — poate trimite trupe ori când în virtutea unui acord.

Cetățenii Statelor Unite sunt eminentemente pașnici: Armata federală numără abia 250.000 soldați voluntari.

Congresul federal se compune din camera deputaților — 450 la număr și aleși pe 2 ani, proporțional cu numărul alegătorilor — și din Senat, în care fie-

care stat delegă doi membri, aleși pe 6 ani.

Președintele este ales în mod independent de cetățeni, el fiind cu totul independent de Congres. Puterea sa rezidă în facultatea pe care o are de a numi miniștrii săi, diplomații și foarte mulți funcționari. El are față de opera legislativă a Congresului un drept de veto.

Suprema Curte, compusă din nouă membri numiți pe viață de președinte, controlează întreaga viață politică americană judecând constituționalitatea tuturor actelor.

Cele două partide mari, cel democratic și cel republican, altădată foarte diferite ca ideologie și compunere, s'au apropiat mult având idei asemănătoare.

Terminându-și conferința d. prof. Upson Clark atrage atenția auditorilor de sale asupra caracteristicilor principale ale constituției americane, fără cunoașterea cărora străinii se expun la surprize ca cea avută de Franța când a văzut că congresul nu ratifică tratatele încheiate de președintele Wilson după războiul mondial.

După conferința d-sale îndelung aplaudată, d. prof. Upson Clark a fost invitatul E. S. d-lui dr. Al. Marta, rezident regal, la o masă, la care au mai participat d-nii: dr. Gh. Ciupe, dr. C. Băran, col. Virgil Popovici, dr. Al. Milețici, dr. C. Groșorean, insp. gen. Sabin Evuțianu, dr. Victor Mercea și alții.

DATI, dacă vreți să AVETI
SUBSCRIEȚI:
Bonuri pentru
inzestrarea armatei

Aceste bisericuțe ale luminării, au fost reorganizate de principele Acațiu Barciai, și ei, roman de origine. Insemnatatea lor, rosturile avute, sunt de neagăduita utilitate istorică.

În regulamentul școlii românești din Făgăraș, semnat în 3 Aprilie 1657, se specifică: magistrul român „va învăța pe mari și pe mici, la abecedarul valah și la scrisoare bună și exactă valahă, în special la ceterea Catechismului, Psaltirii și Testamentului nou tipărit la Alba Iulia, apoi la Capita Catechetica, Tatăl nostru, Crezul apostolic, botezul și Spovedania, mai departe la cântări românești, după uzul școlilor din Sebeș și Lugoj.”

În 1748, exista încă școala românească din Caransebeș, aici aici venise și un preot care însemnase cu litere latine, că a învățat gramatică în Caransebeș.

Prin aceste școli își făcuseră ucenicia, la începutul secolului XVI bănățenii George Buitul, doctorul Gavril Ivul, Mihail Haliciu și alții, de prin Transilvania și poate și din Principate.

Școala din cetatea Lugojului, înființată după 1580, nizuia să răspândească scrisul calvinesc și prin el, credința, ceia ce nu s'a mai realizat. Strădaniile lui Fogarași și Viski, trecuți, se pare, prin școlile Sebeșului, Aiudului și Sibiuului n'au eșit din obișnuit deși ei, dascăli de dascăli de aci, traduc și tipăresc.

Nimicirea hrisoavelor, condamabila lipsă de interes față de trecutul cultural și istoric a svârșit vălul necunoașterii, pretutindeni.

Din viața predicatorului Fogarași, nu ne-au rămas amănunte. Bibliografiile și istoriile literare, îi înștră doar tâlmăcirea, în jumătăți de șiruri. De altfel, aceiași sărăcie de date biografice, o întâlnim aproape în întreaga literatură a acestor vremi. Și atunci, călăuziți de evenimentele culturale contemporane, lăsăm loc părerilor.

Fogarași, se pare că și-a desfășurat activitatea didactică în Caransebeș și Lugoj. Indrumat de manuscrisele folosite în bisericile calvine ale celor două orașe bănățene, cunoscând, probabil și tipăriturile brașovene și cele din Băgrad, traduce după Alste-

Din trecutul slovei bănățene

7

de I. B. Mureșianu

dus: „Catechismus atsaja ei Atsaja summa szau Meduha a uluitej și kredincieji Christianskae kuprin-sze skurtae; și adevăratura den szkriptura szventae enterita”, publicându-l la Alba-Iulia în 1648, în același an și în aceeași tiparniță, în care a apărut și Noul Testament al mitropolitului Simeon Ștefan, întemeiată în 1565 sub Ioan Sigismund Zapolya și înzestrată cu buchii în 1623 de Gabriel Bathory, care o trece ca tipografie a Curtii.

Catechismul are text paralel, român-maghiar și litere latine, folosite de bănățeni, deja din a doua jumătate a secolului XVI, atât pentru tipar cât și în scrisul zilnic dând, așa, limbii, tot caracterul ei latin, rămasă datină aici.

Traducerea a rămas prea servilă textului alstedian iar limba, după cum deslușește și titlul, e împetritată cu străinisme, deși traducătorul era român, pentru că slujește o școală și o biserică românească. Numele, explicabil e maghiarizat. El nu ne poate trimite să-i găsim originea în Făgăraș. Il întâlnim și în vechile documente bănățene. Și Banatul avea școli superioare, avea o aristocrație și o cultură românească, din cari să pornească luminați cărturari.

Aceiași influență se resimte în topică iar ortografia e cea maghiară, cu ajutorul căreia, încerca să redea particularitățile limbii române. De altfel dibuirile ortografice continuă până 'n 1780, când se poate vorbi de o ortografie cu litere latine, în „Elementa” lui Micu-Klein.

Catechismului, îi lipsește frumusețea arhaică pe care o găsim în limba celorlalte traduceri contemporane. Era și destinat unui număr restrâns de cititori: „pentru școlile de religia creștină — calvină — din Lugoj și Caransebeș și pentru întărirea

în credință a tinerilor cari învață în ele”. Tiparul, l-a plătit Acațiu Barciai, nobil român și ban al Caransebeșului, om cu părintească purtare de grijă față de școlile de religie creștină-calvină, iar mai târziu, ajuns principe al Ardealului, prin trădare și supunere față de Turci.

Cartea, deci, servea un scop sau mai multe. Crezul, îl începe: „Cred entru Dumnedzeu en Tatel á tot Puternik roditoriul tserului și al poementului...” E, — cred — cea mai frumoasă parte din întreaga traducere, păstrată într'un singur exemplar, descoperit de Nicolae Densusianu în Biblioteca colegiului reformat din Târgul-Mureș.

Pentru aceleași școli, Fogarași a mai tradus „Rugăciuni de dimineață și de sară” și o parte din Psalmi, despre care amintesc în prefața Catechismului, exprimându-și și dorința de a-și desăvârși lucrul. Aceste părți ni s'au păstrat într'o copie cu litere latine și ortografie ungurească, datorită predicatorului Ion Viski, un alt cărturar, al cărui loc de bastină pare a fi tot vestul Banatului. El face importante complectări după traducerea lui Szenci Molnar, fie în Sântă Măria din Țara Hațegului fie în Geoagiul de sus, unde-și împlinea slujba de duhovnic și răspânditor al calvinismului. Nu e surprinzător că-l găsim în Transilvania. Și lugojanul Moise Peștișel ajunsese protopop al Hunedoarei.

Ion Viski a intitulat prelucrarea traducerei lui Fogarași: „A luj szvent David Kraj si proorocul o szute si csincs dzecs de soltari cari au szkrisz ku menile luj Viski János en Boldogfalva 1697”, adică în Alba-Iulia.

Manuscrisul original aparține Bibliotecii Colegiului reformat din Cluj.

Timișoara, ingenunchiase la picioarele puterii musulmane. Transilvania și Banatul de răsărit, s'frământă. Principii și banii, lasă uneltirile spirituale și dorurile prozelite. Furați de vâlmășagul frământărilor politice, luptă numai pentru ele...

(Va urma.)

Presa italiană anunță că:

Coloanele germane au atins Canalul Mânecii

Manevra de încercuire a unui milion de soldați
englezi, francezi și belgieni

Roma, 22. (Rador.) — STEFANI TRANSMITE: ZIARELE APARUTE MARTI DIMINEAȚA SUBLINIAZĂ IMPORTANȚA OCUPĂRII DE CĂTRE GERMANI A LOCALITĂȚII LAON ȘI A CANALULUI DINTRE OISE ȘI AISNE, RELEVAND TOTODATĂ ȘTIREA PRIMITĂ IN CURSUL NOPTII TRECUTE PRIN CARE SE ANUNȚĂ CĂ, COLOANE GERMANE AR FI ATINS CANALUL MÂNECII, COMPLECTÂND VASTA MANEVRĂ DE ÎNCERCUIRE A UNUI MILION DE SOLDAȚI ENGLEZI, FRANCEZI ȘI BELGIENI, PRINȘI IN URIAȘA PUNGĂ DIN BELGIA ȘI FRANȚA NORD-OCIDENTALĂ. „PO POLO DI ROMA” SCRIE CĂ ACEASTĂ MANEVRĂ VA ÎNCETINI MARȘUL ASUPRA PARISULUI, DÂND TRUPELOR PUTINȚA SĂ DUCĂ LA BUN SFÂRȘIT, OPERAȚIA COLOSALĂ CE TINDE LA DISTRUGEREA UNUI SFERT DIN FORȚELE ALIATE.

Italia n'a voit războiul îl va face totuși

Roma, 22 (Rador.) — Cuvintele rostite la Milano de contele Ciano sunt suficient de limpezi ca să nu mai fie nevoie de vreo completare a lor prin precizări și adnotări, scrie directorul lui „Giornale d'Italia”. Italia — adaugă d. Gayda — n'a voit războiul. Azi însă, când conflictul pune pentru toate națiunile vii problema destinului lor, Italia nu poate să rămână în afară de el. Italia își întemeiază aspirațiile și nevoile ei pe drepturile sale, pe care contele Ciano, interpret al gândului Ducelui și al sentimentului profund al țării, le-a reconfirmat, arătând că ele reprezintă o problemă concretă a politicii naționale, ce trebuie să fie de acum înainte soluționată.

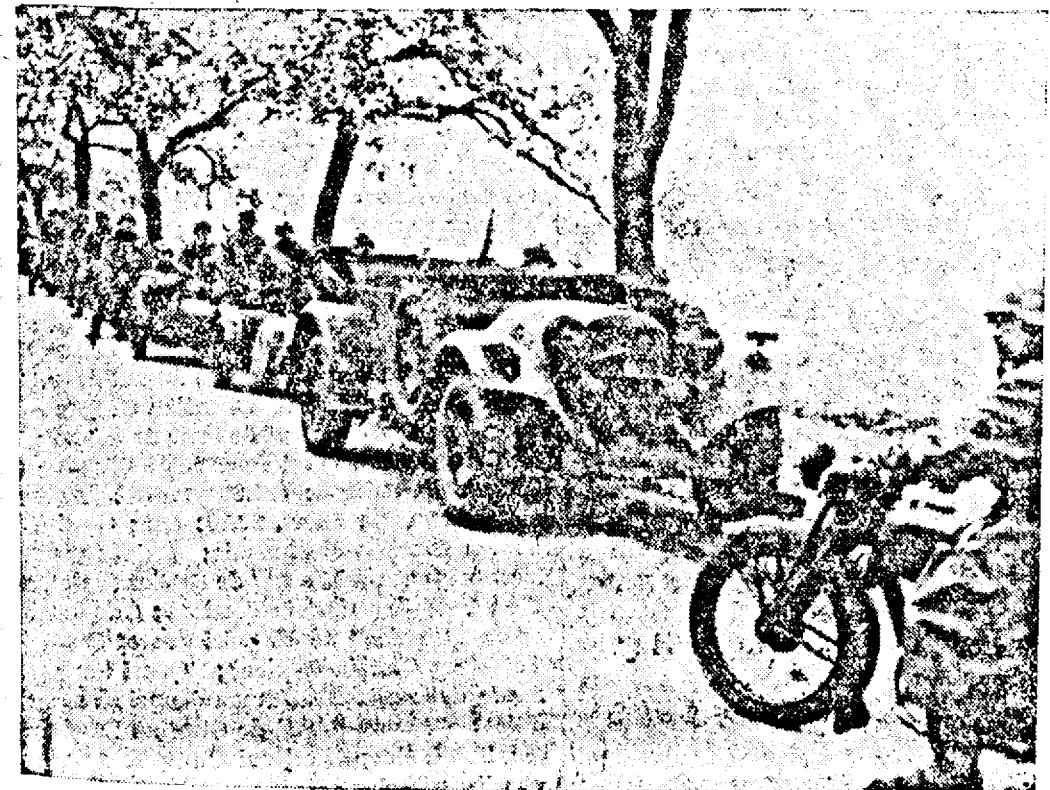
Cum comentează presa germană înapoierea teritoriului Eupen și Malmédy la Reich

Berlin, 22. (Rador.) — DNB: Cu înapoierea teritoriului Eupen și Malmédy la Reich, decretată de Fuehrer, presa germană poate din nou să anunțe reîncorporarea unui teritoriu smuls cândva de inamic dela Reich, așa după cum a putut să tnuțe reîncorporarea Mării de Est, a țării Sudetilor, a Danzigului, a Memelului și a provinciei Warthe.

„Berliner Boersenzeitung” face în această privință următoarele observații: In arhivele statului, la Duesseldorf, este păstrată o ordonanță a lui Lothar de Saxa, în care acest împărat interzice, „pentru toate timpurile”, de a se despărți domeniul Malmédy de Reich, sau de a-l da vreunui prinț străin. Caracterul german al teritoriilor

Eupen, Malmédy, Morasnet și St. Vith este și mai vechiu. Aici și-au construit carolingienii castelele lor regale. Aici s'a născut Carol cel Mare și în acest spațiu a fost întemeiat de germani odinioară orașul Liege, cetatea cea mai credincioasă a Reichului, ca și Limburgul și Verviers (Velwisch). Ziarele relevă că teritoriul Eupen-Malmédy a rămas german în timpul celor 20 de ani de după Versailles, ca și în timpul secolelor precedente. El amintește declarația șefului heimat-bundului din Eupen-Malmédy: „In calitate de cetățean al teritoriului Eupen-Malmédy, știu că noi nu jucăm decât un rol de străini în Belgia și că ceasul nostru va suna”.

Armata germană în Belgia

Unități germane motorizate înainte de a intra în interiorul Belgiei

Agentia germană anunță:

Două divizii aliata au fost distruse la Cambrai

Detașamentele blindate germane înving toate obstacolele

Berlin, 22 (Rador.) — Agenția DNB anunță: Comunicatul înaltului comandament al armatei germane anunță că două divizii inamice au fost distruse în lupta dată în apropiere de Cambrai.

In „Völkischer Beobachter”, locotenent colonel Hesse povestește observațiile sale personale de pe front. Superioritatea blindatelor germane față de cele

aliata, cum la Cateau au fost făcuți prizonieri 4000 oameni, grație acțiunii unei divizii blindate. Obstacolele cu care sunt prevăzute fortificațiile franceze contra blindatelor au fost învinse. Forțele blindate sunt acelea care determină azi aspectul războiului. Ele sunt o armă nouă, care a dat rezultate dincolo de orice așteptare.

Măsuri excepționale în Anglia pentru a preîntâmpina atacurile parașutiștilor

LONDRA, 22 (Rador.) — Havas anunță: Toate clădirile guvernamentale dela Withehal sunt acum păzite împotriva parașutiștilor inamici și a cricării atac prin surprindere. De mai multe zile, amiralitatea britanică a fost

pusă în stare de apărare grație rețelelor de sârmă ghimpată. Planul general de protecție prevede construirea unor posturi de apărare. Poliția britanică strânge toate armele de foc dela particulari.

Comunicațiile telefonice între Franța și Anglia au fost întrerupte

LONDRA, 22. (Rador.) — Comunicațiile telefonice între Anglia și Franța au fost întrerupte de luni ora 17.30. Contactul între guvernele britanic și francez nu a fost întrerupt. Oficiul postal a anunțat Marti dimineața că nu există serviciu telefonic public cu Franța și că nu știe când va fi reinceput. Ziarele cred că întreruperea se datorează unei defectări de cablu.

Agent a Havas comunică:

Rezervele germane cuprind 20-30 de divizii

O parte din aceste rezerve au fost trimise în Franța

Paris, 22 (Rador.) — Intr'o expunere a operațiilor de pe front, agenția Havas comunică următoarele:

Din punct de vedere al situației strategice, pe plan european, se poate arăta că rezerva generală a armatei germane se află masată pe cursul superior al Rinului, între acest fluviu și râul Main, adică

în mod practic la frontiera elvețiană. Massele rezervelor germane ar cuprinde 20 sau 30 de divizii. Din cauza dificultăților întâmpinate în operațiunile din Franța, comandamentul german a fost obligat a lua de pe acum din această rezervă un număr de trei sau patru divizii.

Republicanii americani împotriva unui guvern de Uniune

Washington, 22 (Rador.) — Stefani transmite: D. Landon și alți conducători ai partidului republican s'au pronunțat ca fiind împotriva formării unui guvern de uniune. Se poate deduce deci, că propunerea de a forma un guvern de uniune va fi abandonată.

Totuși, ziarele insistă asupra necesității de a se schimba ministrii războiului și ai marinei, recomandând numirea d-lui La Guardia ca ministru al războiului și a colonelului Knox ca ministru al marinei.

Viața în Italia

AUTARHIA ÎN ÎMBRĂCĂMINTE

În Turin va avea loc, dela 11 Mai până la 9 Iunie, o interesantă expoziție a autarhiei în îmbrăcăminte. La expoziție participă toate stațiunile și laboratoarele experimentale de fire textile italiene. Un personal foarte numeros, instruit în mod special, va sta la dispoziția vizitatorilor, pentru a le da toate informațiile de care aceștia ar avea nevoie, în legătură cu industria textilă italiană.

SE CONSTRUESC BISERICI...

Cu toată situația internațională încordată, cu toate că nu se știe ce va aduce ziua de mâine nici pentru poporul italian, în Italia, alături de celelalte activități constructive, cari n'au suferit nici un moment nici un fel de întrerupere, se construiesc foarte multe biserici. Numai la periferiile Romei, sunt în curs de construire zece biserici. Este o nouă dovadă despre ardoarea cu care se lucrează în Italia neîntrerupt, în toate domeniile, inclusiv pe terenul arhitecturii religioase.

TRAFICUL MARITIM

INTRE VENETIA ȘI BALCANI

În împrejurările de azi ale Europei însăngerate, traficul maritim dintre Venetia și porturile balcanice este de un interes cu totul particular. Dintre 24 de linii ale societății Adriatică, cari leagă Italia de porturile Mediteranei Orientale, 9 fac legătura cu Pireul, Burgas, Varna și Constanța, fără a mai vorbi de legăturile cu Jugoslavia și Albania, care au fost intensificate în cursul ultimelor luni de război. Unitățile cari fac aceste curse sunt dintre cele mai bune, iar condițiile tarifare foarte avantajoase.

O EXPOZIȚIE CINCVECENTO

În legătură cu „Măști muzicale dela Florența”, inaugurat la 28 Aprilie, cu opera „Semiramis” de Rossini, s'a inaugurat în capitala Toscanei și o interesantă expoziție de artă din secolul XVI-lea. Palatul Strozzi, readus la vechea lui splendoare, adăpostește în etajul prim și al doilea lucrări de mare valoare din cincecento. Operele lui Rafael, Michel-Angelo, Ghirlandajo, Fra Bartolomeo, Benvenuto Cellini, Vasari, Giambologna și alții, au fost aglomerate în mare parte aici, pentru a fi admirate de vizitatorii expoziției.

Investire străjerască la Clopodia

În ziua de 19 Maiu a. c. la stolul Clopodia s'a făcut „Investirea” străjerilor și a străjerilor școlari și extrascolari de sub comanda d-lui comand. de stol inv. Grăia Boldureanu. Acest act însemnat din viața străjerască, s'a făcut într-o atmosferă de mare sărbătoare.

S'a oficiat un serviciu divin de către par. ort. rom. Miron Băleanu din loc, apoi s'a ținut ridicarea frumosului Pavilion Național, sub comanda d-lui comand. de stol Grăia Boldureanu. După ocermonial, a urmat „Investirea” străjerilor, apoi „Făgăduința” și „Legământul” străjerilor din loc. Despre marea însemnată a acestui fapt, s'a vorbit în cuvinte alese, d. comand. de stol, Grăia Boldureanu.

În asistență am remarcat pe d-nii: Ioan Albatu dir. școl. Miron Băleanu preot, Ștefan Turcu preot; Al. Streleczyk preot reformist, H. D. Buchler inv., Ioan Bocșan inv., F. Kolaric inv., Petru Popa primar și Subcomand. P. P. din loc, sub comanda ajutorului de subcentru Gh. Tușu serg. rez. rez. și un mare număr de săteni.

Masive atacuri aeriene britanice împotriva formațiunilor germane

Londra, 22. (Rador.) — Comunicatul cartierului general al forțelor expediționare anunță că atacurile aeriene au fost reînnoite împotriva formațiunilor motorizate ale armatei germane pe râul Scarpe, împo-

triva pozițiilor de pe Escout, care au fost bombardate cu succes de forțele aliate. Armata belgică a contribuit într-o largă măsură la succesul bătăliei defensive care mai continuă.

Lucrările pentru noul statut al funcționarilor publici și a legii de armonizarea salariilor au fost terminate

București, 22. (SIR.) — LUCRĂRILE PENTRU ELABORAREA NOULUI STATUT AL FUNCȚIONARILOR PUBLICI ȘI A LEGII DE ARMONIZARE A SALARIILOR AU FOST TERMINATE, DE COMISIUNEA SPECIALĂ. PANĂ LA SFÂRȘITUL ACESTEI SAPTĂMĂNI LUCRĂRILE VOR FI PREDATE GUVERNULUI.

Agencia Havas:

Lupte extrem de violente continuă a se desfășura între Cambrai și Peronne

Tupele franceze au efectuat o nouă regrupare

PARIS, 24. (Rador.) — Agenția Havas dă următoarele precizări asupra situației militare: În ansamblul ei, situația nu a evoluat simțitor în cursul ultimelor trei zile. Lupte extrem de violente continuă a se desfășura la Est de Cambrai și între Cambrai și Peronne. În toată regiunea situația continuă a fi confuză, în cursul zilei de Luni. Luni, nu pare că germanii ar fi aruncat înainte masele mari ale unităților lor blindate. Ei nu au operat în general, decât

cu unități ușoare a căror acțiune s'a exercitat în adâncime. Sensul general al înaintării germane continuă a fi dinspre Est spre Vest, în direcția Sommei și a porturilor de pe coasta canalului Mănech. Între Oise și Meusa, trupele franceze au efectuat o regrupare evacuând Laon, care a fost ocupat de germani. Două sau trei încercări germane de a trece râul Aisne, lângă Reims, au fost respinse ca și noile atacuri împotriva Montmedy-ului.

Accelerarea producției de motoare în Statele Unite

Uzinele vor lucra ziua și noaptea fără întrerupere

Washington, 22 (Rador.) — După o conferință cu reprezentanții industriei americane a aviației, guvernul american a făcut următoarele recomandări:

1. Accelerarea producției de motoare, cu înmulțirea uzinelor care le fabrică.
2. Accelerarea execuției comenzilor date de aliați.
3. Înmulțirea și mărirea fabricelor existente prin capitakuri private, investițiile fiind garantate prin comenzi imediate din partea departamentelor războiului și marinei.
4. Construirea în diferite părți ale țării a 30 de uzine din cele mai moderne producând fiecare câte 100 avioane pe lună. Cele 30.000 de avioane care s'ar obține astfel, s'ar adăuga la 15.000 produse acum anual.

Accelerarea livrărilor va cere probabil ca uzinele să lucreze 24 de ore neîntrerupt pe zi.

Măine premieră la Cinema CORSO

NORMA SHEARER și CLARK GABLE
în filmul marelui regisor Clarence BROWN

Plăcerea nebunilor

(Idiot's Delight)

După celebra piesă de teatru a lui ROBERT E. SHERWOOD „PLĂCEREA NEBUNILOR”, o îndrăzneală transpunere pe ecran a mult discutatei piese a lui Robert Sherwood, a fost încununată cu cel mai important premiu american, același premiu care a fost decernat în alti ani filmelor: „Ogorul”, „Anna Christie”, „Oameni în alb” și recent în film „Vin ploile”.

Azi, pentru ultima oară: OAMENI DE SACRIFICIU.
Premiera jurnalului Paramount: OCUPAREA ORAȘULUI OSLO, EUGA POPULAȚIEI.

Nou tip de avion în Statele Unite

Newyork 22. (Rador) — Ștefan transmite: „Aviation Manufacturing Cooperation” anunță creierea unui nou tip de motor plat, care să poată fi așezat în interiorul aripilor avioanelor și grație căruia viteza va putea fi sporită cu 10 la sută, iar autonomia zborului va crește cu 15 la sută, față de actualele coeficiente.

Radio

MIERCURI, 22 MAI:

12: Ora; Cota Dufărț și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igienice. 12.10: Ora; Selecțiuni din opere (discuri). 12.55: Ora; Orchestra de muzecute „Naidin” (ghitară: Robert; havaiană: Marou). 13.20: Ora; SPECTACOLE; Știri artistice și culturale; Sport. 13: Ora; Ansamblul vienez „Kreutzer”; voce: Franz Thöner; Frații veselii, marș de Fucik; Viena veselă, vals de Komzak; Buniciuța de Langer (solo vioară); Asta e înima unui adevărat vienez de Fall; într-o mică cafenea în Hernalis de Leopold; Servus Viena, marș-cântec de Eysler. 14: Ora; Radio-jurnal. 14.20: Ora; Arid din opere (discuri). 15: Ora; Radiofonice; Publicații; Varietăți. RADIO ROMANIA: 19: Ora; Mersul vremii. 19.01: Ora; Cronica artistică. 19.15: Ora; Muzică nordică (discuri) 19.50: Ora; Radio-jurnal în limba maghiară. RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI: 20: Ora; Băile și apele noastre minerale de Prof. Gh. Băltăceanu. 20.15: Ora; Concert de pian, D-ra Nadia Chepur; Voci de primăvară, vals de Johann Strauss-Alfred Grünfeld; Ecoul din Viena, vals de concert de Sauer; Seara la Viena, vals de concert de Sauer; Seara la Viena, parafrază de concert din „Lăutarii” de Johann Strauss-Alfred Grünfeld. 20.45: Ora; Radio-jurnal (I). 21: Ora; „MASCOTA”, operetă în 3 acte de Audran. În pauza I-a (21.50—22.05); Radio-jurnal (II). În pauza II-a (22.40—22.45): Sport. 23.15: Ora; Muzică distractivă (discuri). 23.45: Ora; Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză și italiană.

JOI, 23 MAI:

12: Ora; Cota Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igienice. 12.10: Ora; Lieduri, șansonete, canțonete (discuri). 13: Ora; Dr. Lucian Galperini (fiereastră). 13.20: Ora; SPECTACOLE; Știri artistice și culturale; Sport. 13.30: Ora; Orchestra Radio, dirij. de Ion Ghiga; Muzică din opere. 14: Ora; Radio-jurnal. 14.20: Ora; Continuarea concertului Orchestrei Radio. 15: Ora; Radiofonice; Publicații; Varietăți. RADIO ROMANIA: 19: Ora; Mersul vremii. 19.01: Ora; Muzică slavă (discuri). RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI: 19.50: Ora; Radio-jurnal în limba maghiară. 20: Ora; Postul Vasile Alecsandri, de Prof. N. I. Herescu. 20.15: Ora; Marșuri din opere (discuri). 20.35: Ora; Programul concertului simfonic, de Em. Ciomac. 20.45: Ora; Radio-jurnal (I). 21: Ora; Concert simfonic al Orchestrei „Filarmonica”, dirij. de Constantin Turcan; voce: D-na Valentina Crețolu-Tassian; Concert cedat organizației „Muncă și Voe Bună” (transmisie dela Ateneul Român): Simfonia No. 13 în sol major de Haydn; Moldova, poem simfonic de Spetana; De vânt ești purtată de Alfred Alcesandrescu (voce: D-na Valentina Crețolu-Tassian); M'am pierdut de lume de Gustav Mahler (voce: D-na Valentina Crețolu-Tassian). În pauză: (21.50—22.10); Radio-jurnal (II); Sport. 22.10: Ora; Continuarea concertului simfonic: Balada din „Dama și lunea lui Faust” de Berlioz (voce: D-na Valentina Crețolu-Tassian); Arie din opera „Rinaldo” de Haendel (voce: D-na Valentina Crețolu-Tassian); Quasi Sarabanda de Constantin Turcan (în primă audiere); Fătânele Romei de Ottorino Respighi. 22.50: Ora; Selecțiuni din opere slave (discuri).

Răspunsul d-lui Mussolini nu va fi dat publicității

Washington, 22. (Rador.) — Se anunță oficial de la Casa Albă, sub forma unui răspuns dat la întrebările puse de ziariști, că nu vor fi date publicității nici comunicarea făcută de președintele Roosevelt d-lui Mussolini și nici răspunsul Ducei la această comunicare.

Savanții americani împotriva intrării în război a Statelor Unite

New York, 22. (Rador.) — DNB transmite: Un grup de 500 fruntași și savanți americani, printre care sunt și doi premiați cu premiul Nobel, a adresat președintelui Roosevelt o petiție, prin care îi cere ca Statele Unite să nu intre în război.

Intrevederea dintre Duce și mareșalul Badoglio

Roma, 22. (Rador.) — Ducele a primit pe mareșalul Badoglio, care i-a raportat rezultatul inspecției pe care a făcut-o la frontiera occidentală a Italiei.

Problema muzicii românești

Conferința d-nei Alma Cornea-Ionescu însoțită de demonstrații muzicale

Timișoara, 22. — După cum am anunțat, sala Conservatorului de Muzică al Municipiului Timișoara va fi Joi 23 Mai ora 18 teatrul unei foarte valoroase manifestări muzicale. D-na prof. Alma Cornea-Ionescu va ține o interesantă conferință despre Problema muzicii românești, în cursul căreia elevii Conservatorului vor executa următoarele exemple demonstrative:

G. Enescu: Aubade — E. Gellert (clasa prof. Brandeis); T. Bredicean: Dans — V. Ivanovici; Sabin Drăgoi: Suita — Filip Lazar: Suita II. — M. Bermann; M. Andricu: Sonata pentru pian — M. Negrea: Sonata — E. Wersching; P. Constantinescu: Sonata pentru violină — V. Ijac: In Banat — E. Gellert; E. Cutean: Variațiuni — C. Czuczu (clasa prof. Cutean). — Intrarea este liberă.

Comunicate franceze

Paris, 22 (Rador.) — Comunicatul francez din seara de 20 Mai: Presiunea germană continuă a fi foarte vie la Nord și la Vest de Saint Quentin. Noui atacuri inamice au fost respinse în sectorul Montmedy. Nimic important pe restul frontului. O mare activitate a aviației noastre a fost desfășurată în cursul zilei. Numeroase recunoașteri au pregătit o luptă a formațiilor de bombardament cu elementele cuirasate inamice. Cantități enorme de bombe au fost aruncate asupra coloanelor inamice, întârziindu-le înaintarea și pricinindu-le pierderi serioase.

Paris, 22 (Rador.) — Comunicatul oficial francez din dimineața zilei de 21 Mai anunță: Cu toate ciocnirile numeroase, noaptea nu a adus schimbări însemnate situației, care rămâne confuză între Somme și regiunea Cambrai. Atacuri inamice au fost respinse în diferite alte puncte ale frontului, în deosebi pe Aisne, în regiunea Rethel. Aviația noastră a continuat noaptea bombardările intense împotriva liniilor dinapoi inamicului.

Trupele germane au ajuns la Laon

Berlin, 22 (Rador.) — CORESPONDENTUL AGENȚIEI STEFANI INREGISTREAZĂ UN COMUNICAT AL AGENȚIEI DNB, CARE SPUNE CA TRUPELE GERMANE AU AJUNS LA LAON, UNDE DRAPELUL GERMAN FLUTURĂ ACUM DEASUPRA CETĂȚII ORAȘULUI. ÎNAINȚAND SPRE SUD-EST, GERMANII AU AJUNS DEASEMENI LA CANALUL OISE-AISNE.

Crimele contra siguranței Statului vor fi aspru reprimare în Franța

Paris, 22 (Rador.) — În ședința de aseară a consiliului de miniștri, d. Serol, ministrul justiției a comunicat că pe baza indicațiilor primului ministru, a întocmit două decrete legi menite să asigure accelerarea reprimării de către tribunalele militare a unor crime contra siguranței statului. Ambele decrete au fost adoptate de consiliu. S'a prevăzut

ca tribunalele militare de pe lângă armate să se transforme în curți marțiale, pentru a judeca pe toți indivizii civili sau militari arestați în flagrant delict de crime cu caracter militar sau în contra siguranței statului. Condamnările pronunțate de aceste instanțe sunt definitive, nefiind supuse nici apelului nici recursului. Ele sunt imediat executorii.

Statele Unite se aprovizionează cu materii prime

Washington, 22 (Rador.) — DNB transmite: Președintele Roosevelt a cerut congresului să aprobe deschiderea imediată a unui nou credit de 85 milioane dolari, pentru cumpărarea de materii prime interesând apărarea națională. Printre aceste materii prime se men-

ționează manganul, cositorul și cromul. Se știe că în acest scop, congresul aprobase deja credite de 12 milioane și jumătate dolari. Noul credit figura în bugetul anului fiscal ce începe la 1 Iulie 1940.

Reședința guvernului belgian e încă în Belgia?

Le Harre, 22 (Rador.) — Havas anunță: Delegația miniștrilor belgieni a sosit Marți la Sainte Adresse, pentru a rezol-

va o serie de chestiuni administrative. Agenția Belga confirmă că reședința guvernului belgian se află tot în Belgia.

Important consiliu de miniștri la Paris

Generalul Weygand la Președintele Republicei

PARIS, 22 (Rador.) — Membrii guvernului s'au întrunit la ora 19 în consiliu de miniștri la Elysée, sub președinția d-lui Lebrun. D. Reynaud a mulțumit mareșalului Petain pentru noul

serviciu pe care-l aduce țării, colaborând în împrejurările actuale cu cabinetul de război. D. Reynaud a făcut apoi o expunere a situației militare, asupra căreia mareșalul Petain a dat diferite indicații.

Înainte de ședința consiliului de miniștri, d. Reynaud a avut o întrevedere de o oră cu mareșalul Petain și cu generalul Weygand. În cursul după amiezii, d. Lebrun a primit în audiență pe generalul Weygand.

Negocieri germano-maghiare

BUDAPESTA, 22. (Rador.) — Corepondentul agenției DNB comunică:

Negocieri cu privire la acordurile asupra drepturilor reciproce germano-ungare au

N'au fost negocieri cu caracter politic între Grecia și Turcia

Athina, 22. (Rador.) — Agenția telegrafică elină transmite: Știrea reprodușă de ziarele bulgare, prin care se arată că negocieri având caracter politic sunt în curs între Grecia și Turcia este lipsită de temei. După cum este în mod notoriu cunoscut, Grecia și Turcia sunt de mult timp unite prin legături foarte strânse, bazate pe o serie de acorduri, cari toate au fost date publicității.

Cargobot italian scufundat

Londra, 22. (Rador.) — Cargobotul italian „Almeria” de 3500 tone s'a scufundat Duminică, după 15 minute de la ciocnirea de o stâncă din largul coastelor septentrionale de la Trinidad. Echipajul a fost salvat.

Ziarist american despre acțiunea-fulger a diviziilor germane

New York, 22. (Rador.) — DNB anunță că reprezentantul din Berlin a lui „Associated Press”, d. Lochner, care a avut ocazia să viziteze frontul de Vest, descrie într'un reportaj „acțiunea pus-tuitoare” a avioanelor de bombardare operând în picaj. Activitatea trupelor de pioneri trezește admirația. Lungi coloane de artilerie antiaeriană și de cisterne, de automobile cu benzină, se îndreaptă fără încetare spre câmpul de luptă cu o regularitate neîncetată.

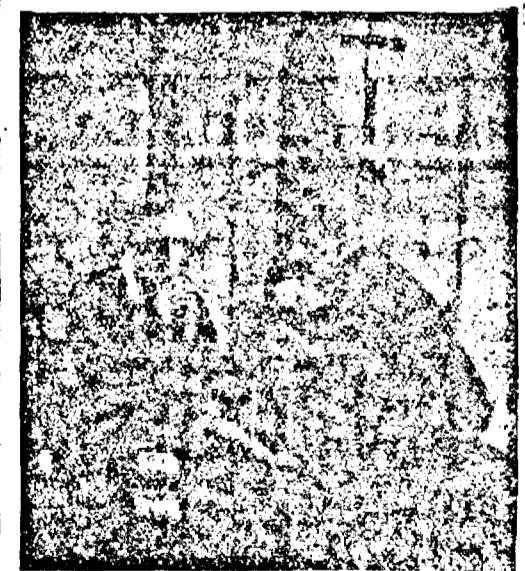
MINUNATUL FILM

„Eternul Secret”

cu FEDAK SARI și RUDOLF HARSANYI

va rula de la 23—26 crt. în

Cinematograful „ATLANTIC” din Elisabetin

loc între cele două țări la Budapesta. De vorba de convorbirile care au început să treacă la Berlin.

A doua adunare generală a Breslei funcționarilor particulari

Timișoara, 22. — In ziua de 25 l. c. sau, dacă nu se va întruni numărul de membrii cerut de statute, va avea loc a doua adunare generală a Breslei funcționarilor din ținutul Timiș, convocată pentru a se proceda la alegerea unui nou comitet de conducere și a membrilor supleanți.

Hotărârea aceasta a fost luată în adunarea generală ordinară din Februarie, care s'a ținut într-o atmosferă extrem de încărcată, din cauza nemulțumirii membrilor breslei față de actuala conducere, descomplexată, conducere a cărei activitate s'a mărginit numai la contabilizarea cotizațiilor.

In aceeași adunare, a fost prezentată și o adresă a Ministerului Muncii după care, procuriștii și directorii de bănci și întreprinderi urmau să nu mai poată face parte din breaslă și deci nici din conducerea breslei. Această adresă a fost contestată și s'a luat hotărârea de a face demersurile necesare pentru a fi revocată. Demersurile s'au făcut, dar răspunsul n'a sosit încă. Oricum, cazul acesta trebuie lămurit.

In adunarea generală extraordinară

care se va ține Sâmbătă, în afară de aprobarea bugetului pe exercițiul 1940—1941 și alegerea unei noi conduceri, se va propune și modificarea unor articole din statute. Iată de ce, este de datoria tuturor membrilor să participe la această adunare generală.

Au dreptul să participe toți acei membrii cari s'au înscris în breaslă până la data de 30 Aprilie 1940 și cari și-au achitat cotizațiile, pe luna Aprilie, până la data de 18 Mai a. c. Reprezentarea membrilor prin delegați, se poate face numai prin mandate individuale, mandate cari trebuiesc depuse la sediul breslei până cel mai târziu la 24 l. c., orele 8 seara.

Așa s'a hotărât în adunarea generală ordinară din Februarie, pentru a se evita repetarea scandalului de atunci. Ceeace și este de dorit, căci nu sunt acuma vremuri de ceartă.

Să sperăm deci că această adunare generală extraordinară se va încheia cu rezultatul dorit, mai ales de membrii breslei, cari doresc o conducere demnă și muncitoare.

Actualități germane

ANGLIA PIERDE IZVOARELE DE APROVIZIONARE DIN DANEMARCA

Publicistul Paul Mallon descrie, în „New York American Journal”, dificultățile pe care le întâmpină serviciile engleze de aprovizionare alimentară în urma pierderii transporturilor de unt, ouă și slănină din Danemarca. Intrarea trupelor germane în Danemarca va avea consecințe gele — zice Mallon — pentru gospodinele din Anglia.

SITUAȚIA PETROLULUI DIN BAKU.

Acum câteva săptămâni se anunțase că în regiunea petroliferă din Baku peste 200 de sonde părăsite au fost puse din nou în exploatare. O nouă știre anunță că în apropierea imediată a Mării Caspice s'au făcut sondajii noi reușite. In curând se vor face sondajii chiar în apă, fiindcă se calculează cu prezența unui orizont de petrol bogat până adânc în Marea Caspică. Printr-o nouă intensificare a exploatărilor petrolifere din Baku, producția regiunilor situate la vest,

mai ales acelea din Grosny și Maikop, va deveni în mare parte libera pentru exportul spre Apus.

IN GUVERNĂMANTUL GENERAL DIN POLONIA ZLOTY ESTE SINGURA MONEDĂ LEGALĂ.

Banca de emisiune nouă din fosta Polonia și-a reluat activitatea. Prin aceasta s'a instalat definitiv noua întocmire a sistemului monetar din Guvernământul General. Bancnotele vechi de Zloty au putut fi preschimbate în bancnote noi. Prin aceasta încetează și circulația bonurilor de casă emise imediat după ocupație pentru plățile urgente. In scurt timp Zloty va deveni iar singura monedă. Bancnotele Reichului și celelalte monete divizionare germane nu mai sunt în viitor un mijloc de plată legal. Banca de emisiune va plăi întâi, de la 10 până la 30 Aprilie bancnotele de 500 și 1000 de Zloty emise de Banca Polski în proporția de 1:1. Conducătorii Institutului de emisiune sunt polonezi.

PLANTE OLEAGINOASE DIN BULGARIA PENTRU GERMANIA

Insemnările de plante oleaginoase, au înregistrat o creștere în toate țările dunărene. Exportul de oleaginoase al Bulgariei din 1939 este de trei ori și jumătate mai mare ca cel din anul 1938 (de la 77 la 257 milioane leva). Partea cea mai mare a exportului (mai ales semințele de floarea soarelui, rapița și fasolea soia) a fost îndreptată înspre Germania.

SEDINȚA SOCIETĂȚII „SHAKESPEARE” DIN GERMANIA

Recent s'a ținut, la Weimar, adunarea generală tradițională a Societății „Shakespeare” din Germania. Președintele societății a declarat că poporul german și-a însușit opera nemuritoare a lui Shakespeare printr-o muncă de peste o sută de ani. Societatea „Shakespeare” din Germania, — chiar în stare de războiu, când fii săi luptă împotriva Angliei noi, — comemorează pe omul de geniu, care acum 350 de ani a dat cea mai frumoasă expresie idealului de viață a poporului german. In legătură cu aceasta se arată că actualmente patru teatre germane reprezintă operele lui Shakespeare. Toate acestea dovedesc că Germania continuă să admire marile opere de artă ale inamicilor săi, fără să ia în considerare că se află în războiu cu ei.

SPORT

Liga de Vest nu a putut rezista decât o repriză
Echipa întărită a oaspeților a produs un joc foarte bun

Ungaria B-Liga de Vest 2:1 (1:1)

Timișoara — Arena Electrica — 5000 spectatori
Arbitru: D. Podubsky (Jugoslavia)

Echipa B a Ungariei deși a cedat la un scor categoric la București a stărnit totuși un viu interes, mai ales că marele public a putut afla din vreme, că formația oaspeților a fost întărită cu patru jucători noi, aduși în mod special de la Budapesta cu scopul precis de a se reabilita la Timișoara.

Astfel au fost introduși la Timișoara nu mai puțin decât șapte jucători noi, cari în decursul partidei s'au dovedit a fi cei mai buni oameni ai echipei.

In schimb echipa Ligei de Vest a fost silită să se lipsească de serviciile jucătorilor dela UDR precum și de Reuter, cu toată după spusele pestanilor Spielman și Bodola, alături de Ploesteanu au jucat excelent la București.

Ca ghinionul să fie și mai mare jucătorii noștri au jucat mult sub forma lor obicinuită. In asemenea împrejurări rezultatul final este destul de măgulitor pentru noi, dar în concluzie Liga de Vest a scăpat o mare ocazie de a repurta o victorie resunătoare, lucru care desigur că ar fi reușit dacă mai aveam un fundas, un centruhalf, un centru și un interstâng.

Cu toate acestea trebuie să facem o mențiune întregii echipe a Vestului, căci a jucat cu ardoare, fiecare dând toată contribuția de care a fost capabil. Chiar matchul pierdut, în asemenea împrejurări, este o satisfacție.

Factura jocului a fost în general bună mai ales în prima repriză, când forțele au fost mai echilibrate, prilejuind din ambele părți o serie de acțiuni spectaculoase. In repriza a doua aceasta calitate a devenit în mare parte monopolul echipei Ungaria B, căci ai noștri au decăzut mult. Noroc că datorită unor jucători ca Pavlovici, Slivăț, Szanislo, în parte și Simatoc, apoi Beke, Bindea și Dobay, partida a mai putut conta periodic drept o luptă.

La oaspeți s'a dovedit că fericită inspirația ce a-l pune în poartă pe Toth, căci acesta s'a comportat admirabil și cu mult curaj. Dinre ei ne-a plăcut mai mult Gazdag care l-a ținut în șah, pe Bindea. Halfia a fost omogenă, dând un randament egal și satisfăcător. La înaintare Toth III a impus categoric și a plăcut mult datorită atât vitezei sale cât și a siguranței cu care se complăce în toate situațiile dificile. O mențile și pentru zelosul Kiszely și pentru Nagy și Váradi. Szendrödi s'a remarcat mai mult în repriza a doua.

Un nou fapt îmbucurător a fost acela că între public am putut remarca toate

personalitățile vieții noastre publice. Arbitrul i se aliniază următoarei formații:

Ungaria B: Toth — Kiss, Gazdag — Szücs, Marosi, Szödi — Váradi, Nagy Szendrödi, Kiszely, Toth III.

Liga de Vest: Pavlovici — Slivăț Chiroiu — Simatoc, Kotormányi, Szanislo — Bindea, Beke, Marcu, Gal, Dobay.

Partida începe cu tatonări din ambele părți, dar chiar în minutul al cincilea, după un schimb frumos de pase Beke îl demarhează pe Bindea, acesta trece vertiginos peste half și becul său iar Toth este pus în imposibilitate să intervină fericit și goalul este marcat 0:1.

După alte cinci minute Szanislo intervine cu un hands prea puțin necesar. Lovitura de pedeapsă este greșit interceptată de Kotormányi, mingea ajunge la Toth III iar centrarea lui exactă este prompt reluată de Nagy, care înscrie imparabil goalul egalator 1:1.

Vestul replică vehement și poartă oaspeților nu este salvată decât de noroc în mai multe rânduri, apărarea fiind nevoită să intervină disperat.

In m. 19 Marcu ratează în poziție sigură de goal, apoi tot el trage de două ori în portar. Vestul este superior, dar de geaba căci nici lui Gal nu-i reușește să marcheze nămea nimerind bara.

In m. 35 atâț Bindea cât și Dobay se împă poziții bune de marcat.

Către sfârșitul reprizei au și unghi câteva atacuri promițătoare, dar Slivice și Simatoc scot din gura porții. Scorul reprizei putea fi în favoarea noastră, înainte de terminare, dar Toth execută o robinzonadă splendidă, înfipul decând, în ultima instanță, pe Bindea să marcheze un goal sigur.

După pauză Chiroiu este înlocuit de Gerber, dar chiar în m. 2 Szanislo, în loc să degajeze, se angajează într-un dribling interminabil, mingea ajunge la adversar, iar Váradi vigilent intervine pasând lui Szendrödi, care înscrie un goal al reprizei, cu care oaspeții câștigă partida.

Vestul decide, jocul devine împresă cu greșeli și câteva faulturi repriza prompt de arbitru.

In m. 14 Kiszely trage un shoot admirabil în bară! Apoi Pavlovici trebuie să intervină deseori.

Ungurii câștigă teren tot mai mult, mai ales, că Kotormányi împreună cu Marcu Gal au dispărut de pe teren. Beke atacă halfia, dar Vestul a rămas fără linie de atac, lucru care nu permite decât realizarea unor încercări rapsodice de a marca.

O ultimă șansă de a marca este un corner, dar capul fakirului nu este cu noroc mingea ocolește cu puțin poarta.

Chinezul - Ripensia 4-1 (4-1)

care stat delegă doi membri, aleși pe 6
Ca deschidere s'a jucat un match amical care s'a soldat cu victoria meritată a vișiniilor cari au câștigat prin goalurile marcate de Malifa și Thirjung (3), respective Haas (din 11 metri).

Chinezul: Eichler — Staron, Kohl — Wizer, Pecsovszky, Schaff — Ebinger, Kovács, Thirjung, Molnár, Malifa.

Ripensia: Meserian — Oprean, Lazăr Gal, Nagy, Marcu II — Funariu, Micoș, Adrescu, Jifcovici, Haas.

Cinema „SCALA,”

azi

Cea mai mare operetă vieneză

INFORMATIUNI

Calendar

MERCURI, 23 MAI:

Ortodox: Sfântul Martir Basilisc († 370).
Catoile: Sfânta Iulia (439).

Farmacii de serviciu: Circ. I: Misericordianii, Str. Sft. Ioan. — Circ. II: Maszalts, Piața Badea Cârțan 8, și Zeiner, Str. Ștefan cel Mare 27. — Circ. III: Roxin, Piața Axente Sever. — Circ. IV: Braun, Str. Văcărescu 33.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Capitol: „Hotel pentru femei”, cu Linda Darnell.
Scala: „Regele Valsului”, cu Paul Hörbiger.

Corso: „Oameni de sacrificiu”, după viața lui Alex. Graham Bell, cu Don Ameche și Loretta Young.

Darnel, James Edison și Ana Sothorn.

Apollo: „Steaua de Rio”, cu La Jana.

TEATRUL MAGHIAR:

Ora 16: Reprezentație pentru copii; Ora 21: Afacerea strășnică.

Respectarea hotarelor
e asigurată prin plata
contribuției naționale.

— LOGODNA. Anunțăm cu plăcere logodna d-lui prof. Constantin Comșușcu cu simpatica d-ră Paraschiva Musgu, din Timișoara, celebrată ieri, într-un cadru familiar. Nași au fost d-na și P. O. D. dr. Patrichie Țucra, protopopul Timișoarei. Sincere felicitări.

— S-a strangulat din cauza bătrâneții. Bătrânul Anton Door, de 81 ani, din comuna Iencea-Mare, a fost găsit strangulat în locuința sa. Cercetările au stabilit că bătrânul a recurs la acest gest disperat din cauza bătrâneții și a mizeriei în care trăia.

— Dela aeroportul Timișoara. Se aduce la cunoștință generală că începând de la 25 Mai 1940 este cu desăvârșire interzis pătrunderea sau trecerea peste terenul de aterizare, delimitat prin batisajul de zi, al Aeroportului Timișoara (provizoriu). Contravenienții vor fi pedepsiți conform cu art. 48 din decretul-lege asupra navigației aeriene din 7 Oct. 1938 cu amenzi de la 500—2000 lei, aplicându-se după împrejurări și pedeapsa închisorii până la 3 zile, fiind decăzuți în același timp dela orice drept de îndemnizare în caz de accident.

De 100 ani s'a încercat

Pilule J. Pserhofer

contra dispoziției de îngrășare,
constipație și alter turburări
digestive.

CEREȚI AMBALAJ ORIGINAL

— Restaurator pălmuit de un client. D. Ioan Wagner, proprietarul localului din Piața Drăgălina Nr. 5, a reclamat că a fost pălmuit, în propriul său local, de către individul Ioan Cheretu, din strada Pop de Băsești Nr. 41. Cazul se cercetează.

— S'au bătut reciproc. Aseară, pe la orele 9, în fața cărciumei d-lui Petru Eichert, din str. Gării, s'a produs o violentă încăierare între indivizii Ioan Mehedinți și Ioan Bulzan, dela întreținerea C. F. R. Ioan Bulzan, care este suferind de o boală de inimă, a fost internat la Sanatoriul Bega, iar Ioan Mehedinți, rănit serios în încăierare, a fost pansat și transportat la domiciliu.

— Reclamație. D. Ștefan Kovacs, din Colonia Blascovici, str. A. Movilă Nr. 4, a reclamat poliției că aseară, indivizii necunoscuți, cari s'au introdus printr'o fereastră, i-au răvășit locuința și i-au furat un costum de haine. Cazul se cercetează.

Mica publicitate

APARE IN FIECARE ZI ■ MINIMUM 10 CUVINTE

Anunțurile în cheam sau cu clișeu, tariful dublu. Orice anunț cerut să apară în altă rubrică decât cea respectivă, se taxează dublu

Anunțurile la mica publicitate se plătesc imediat, când se predau spre publicare.

FOLOSII MICA PUBLICITATE A ZIARULUI „D A C I A”

Anticar

Timișoara I, str. Alba Iulia No. 5

Cumpărăm, schimbăm,

vinдем timbre și cărți

„Artă”

De închiriat 3 locuințe compuse din 1 cameră și dependințe, în casă frumoasă, curată și cu grădină. II. str. Balaș nr. 19. Tib Munteanu.

Vizitați Restaurantul Central vis-à-vis de Poșta Centrală, unde se servește bine și eficient. Local familiar.

Villa familiară cu etaj, 4 camere și dependințe, în Blascovici V, Str. Geml 26, se închiriaza dela 1 August 1940. Informații: avocat Metea, Str. Eminescu 3, telefon 30-16.

De vânzare vila prof. Stinghe, compusă din 5 camere, dependințe, curte, grădină cu pomi, etc. Splaiul Tudor Vladimirescu 5. (În dosul catedralei ort. rom. din Cetate). Informații: căp. dr. C. Popescu, I. Str. Mercy 9. Telefon 29-06

Aur zdrobit, bijuterii antice uzate, inele cu briliante, bilete dela Case de amanet și argint

CUMPARA PENTRU BANI GATA

„Ora fixă”

Circ. IV., Str. Ion Brătianu 31

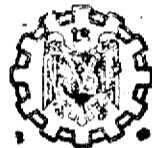
Comisionarii

ORIENT-BOY

vă servesc rapid, conștiincios și garantat.
Telefon 17-99.

Timișoara I, Str. Griselini Nr. 1.
Provinciailii se pot adresa acestui birou cu orice comisoane de aranjat în Timișoara.

Articole de ceaprazărie și străjerie, uniforme F. R. N., drapele și embleme „Muncă și Voe Bună” găsiți la firma

SUCC. SALINACKI & COMP.

Timișoara I, Str. Vasile Alexandri 9.

Pentru Uzinele „Vulcan”, din București, se caută la Oficiul de Plasare de Stat, din str. Eugen de Savoia Nr. 11, lăcătuși, lăcătuși ajutori, strungari, sculieri, matrieri, frezori și rabotori cu 16—30 lei pe oră, după merit și probe.
Pentru Timișoara, se caută un lăcătuș înaltător pentru a da lecții.

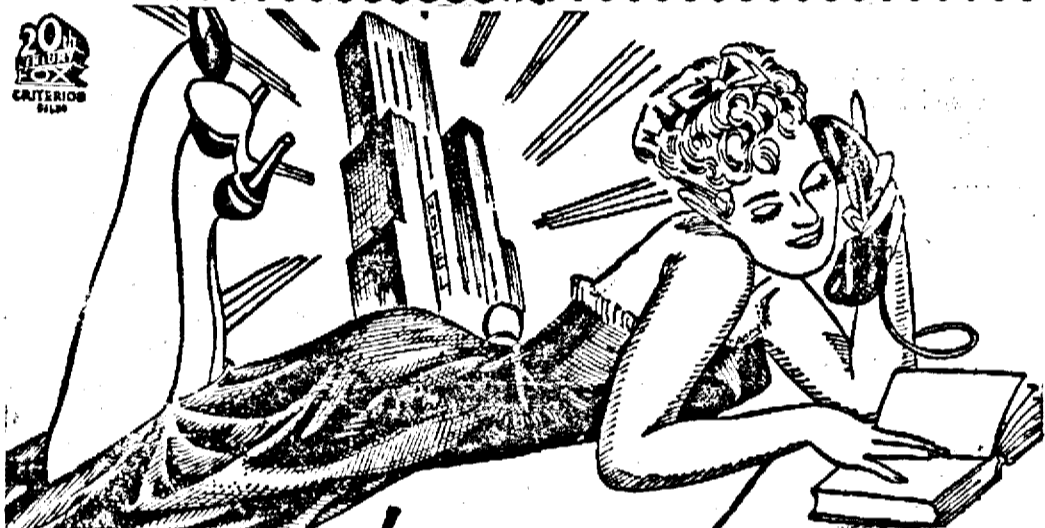
Pentru scurt timp astrografoloaga FLORENCE, vă spune numele, trecutului, prezentul și viitorul. Pentru convingere lei 7. IV, Str. Brătianu Nr. 37.

De vânzare eficient: O cabană la Poiana Rusca, jud. Severin, având 3 camere și accesoriile. Adresa la administrația ziarului „Dacia”.

O cameră modernă mobilată cu intrarea separată, este de închiriat. Cetate, Strada Brutus 6.

De vânzare 1 casă modernă cu grădină mare în Lugoj. Pământuri de vânzare în jurul Lugojului: 10 jugăre, 30 jugăre și conac, 45 jugăre și conac, 100 jugări și conac, 300 jugăre conac și pădure, 17 jugăre pământ prima calitate, împreună cu livadă, casă și gospodărie completă, 1 casă cu brutărie loc vechi și bun în Lugoj. A se adresa cu încredere la Jurca și Planchitîn, Colectura Oficială, Lugoj, Str. Reg. Ferdinand 1.

Caut urgent cameră mobilată, bucatărie și baie în Circ. I-a. Adresa la ziar.

AZI MULT AȘTEPTATA
PREMIERĂ LA CAPITOL

O FEMEE IN FIECARE CAMERA...
ȘI UN BĂRBAT IN FIECARE INIMA...
O FEMEE MAI FRUMOASĂ DECÂT ALTA.
O TEMĂ CU TOTUL NOUĂ IN CEA MAI ÎNDRĂZNEATĂ REALIZARE CINEMATOGRAFICĂ

HOTEL PENTRU FEMEI

DUPĂ ROMANUL CELEBREI SCRITOARE
ELSA MAXWELL

CU VEDETA CARE A FASCINAT LUMEA
PRIN FRUMUSEȚEA, GRAȚIA ȘI TINERETEAEI

Linda
DARNELL

Azi

Miercuri

Hotel pentru femei

CAPITOL

O temă cu totul nouă în cea mai îndrăzneată realizare cinematografică, după romanul celebrei scriitoare
ELSA MAXWELL

cu
LINDA DARNELL

Azi

Miercuri

Steaua din Rio

APOLLO

Captivant și interesant film de aventuri

cu
LA JANA

Harald Paulsen — Gustav Diessel

ULTIMA ORA

Comunicatul german anunță:

Armata a noua franceză a fost distrusă

Diviziile motorizate germane au cucerit orașele Arras, Amiens, Abbeville și Rethel

**Generalul Giraud și statul său major făcuți prizonieri
Canalul Mânecii a fost atins**

Berlin, 22. (Rador) — Inaltul comandament al armatei germane publică următorul comunicat:

Cea mai mare operație ofensivă a tuturor timpurilor, care se desfășură la Vest, își află acum, după o serie de mari succese tactice, primele concluzii. Armata a noua franceză, a cărei sarcină era de a stabili comunicația între puternicele detașamente inamice din Belgia și linia Maginot, de la Sud de Sedan, a fost distrusă și se găsește în descompunere. Statul major și generalul Giraud, până acum comandant șef al armatei a șaptea franceză și care își asumase comandamentul armatei a noua, au fost făcuți prizonieri.

Diviziile germane au intrat în spărțura făcută de această ofensivă. Corpurile de care de asalt și trupele motorizate au luat orașele Arras, Amiens, Abbeville și împingând astfel, toate arma-

Raidurile aviației britanice

Londra, 22 (Rador). — Ministerul aerului publică următorul comunicat:

Avioanele britanice au bombardat Luni după amiază căile de comunicații inamice și trupele germane care se aflau în regiunea situată în spatele frontului de luptă, din Franța și Belgia. Atacurile avioanelor britanice au continuat toată noaptea. Aviația britanică a efectuat deasemeni un raid deasupra orașului Rotterdam și au bombardat rezervoarele de petrol, care au fost incendiate.

Vizita misiunii japoneze în Italia

Ce scrie „New York Times” despre această vizită

Roma, 22 (Rador). — Misiunea japoneză care se află la Roma, a vizitat Marți dimineața Pantheonul, unde a depus o coroană. Japonezii s'au dus apoi la mormântul soldatului necunoscut, unde au depus o coroană de lauri. Delegația japoneză a plecat apoi la palatul Lictorilor, unde a depus o coroană de lauri pe mormântul eroilor revoluției fasciste. În cursul acestor vizite, japonezii au fost pretutindeni călduros ovaționați de către mulțime.

Newyork, 22 (Rador). — Stefani comunică: Ocupându-se de vizita misiunii japoneze în Italia, ziarul „Newyork Times” scrie că Japonia este considerată ca aliată contra democrațiilor, în rândul cărora se numără și Statele Unite.

tele franceze, engleze și belgiene, care se găsesc încă la Nord de Somme, spre litoralul canalului Mânecii. În Belgia, trupele noastre atacă inamicul care a opus rezistență detașamentelor noastre la Est de Gant și la Sud de Escout. Tentativele inamicului de a străpunge liniile noastre în regiunea Valenciennes, către Sud, au dat greș. Cum s'a mai comunicat într'o știre specială, trupele germane au luat la aripă de Sud orașul Laon și au înaintat peste Chemin des Dames până la canalul dintre Aisne. Trupele germane au respins contra-atacurile franceze și au distrus în acest sector numeroase care de asalt. Orașul Rethel, unde detașamente inamice mai rezistau încă a fost ocupat. Aviația a participat cu eficacitate la această victorie a armatei germane.

Dominând aerul, distrugând trecerile peste fluvii și coloanele de transport, atacând coloanele în marș, aviația a accelerat desagregarea armatei a noua franceză și a înăbușit dela început orice încercare a inamicului de a amenința flancurile armatei noastre de străpungere.

Cu prilejul sborurilor de recunoaștere deasupra coastei franceze, avioanele noastre au provocat grave avarii unui torilier francez, vasului cisternă „Niger” de 5492 tone, cargobotului francez „Pavon” și altor două cargoboturi.

În noaptea de 20 spre 21 Mai, șase vase de transport cum și vase cisterne cu o deplasare totală de 43.000 tone au fost scufundate între Dover și Calais, în timp ce alte patru vapoare cu un tonaj total de 13.000 tone au fost grav avariate. Pierderile totale ale inamicului de ziua de ieri au fost 47 avioane. Lipsesc 15 avioane germane.

Populația elvețiană nu poate păstra explozibile și gaze asfixiante

Berna, 22 (Rador). — DNB transmite: Consiliul federal a interzis populației de a poseda și a păstra explozibile și gaze asfixiante. Până acum legea în vigoare pedepsea numai întrebuințarea lor ilicită.

Nrui contingente de rezerviști au fost chemate sub drapel în Anglia

Londra, 22. (Rador) — Guvernul statului Eire anunță oficial că în cursul ultimei săptămâni unele contingente de rezerviști au fost chemate sub drapel pentru a întări forțele apărării naționale.

Cum a fost cucerit fortul nr. 505 din linia Maginot

Relatăriile agenției DNB

Berlin, 22 (Rador). — Agenția DNB dă următoarele amănunte asupra cuceririi fortului francez nr. 505: Recunoașterile arătasera că lucrarea era alcătuită din două poziții cuirasate și o cazemată legate între ele printr'un subteran blindat. Lucrările erau la o depărtare de vreo 40 de metri unele de cealalte. Fiecare lucrare cuirasată dispune de 4 cupole blindate, din care una poate fi coborâtă. Înainte de atac a început bombardarea artileriei grele și

mijloci, care a distrus camuflajul și a transformat terenul în pânne. S'a pornit apoi atacul, în timp ce apărătorii deschideau un puternic foc de mitralieră și tunuri din cupole, dovedind că puterea de luptă a fortului 505 nu suferise decât puțin. Pionierii germani au înaintat din pânne până au ajuns în unghiul mort al fortificației, punând acolo o cantitate de explozibile și aprinzând fi-titul.

Germanii din Lituania vor fi repatriați

Riga, 22 (Rador). — Stefani: Ziarul „Sevodnja”, află dela corresponsentul din Kaunas, că recenta distribuire de chestionare de către autoritățile germane, printre membrii minorității germane din Lituania, cărora le cere date

asupra situației lor materiale și familiale, este interpretate ca un indiciu că în curând autoritățile Reichului vor proceda la repatrierea acestor minorități.

Vase de război engleze atacate de avioanele germane în apropiere de Narvik

Berna, 22 (Rador). — Inaltul comandament al forțelor germane comunică: În ziua de 20 Mai, avioanele noastre au sprijinit cu succes luptele date de trupele noastre în apropiere de Narvik. În cursul atacului dat, împotriva flotei britanice care operează în regiunea Narvik, germanii au avut mari succese. Mai multe bombe au atins turela unui vas de linie din categoria

„Resolution” și un crucișător a fost atins de o bombă de mare calibrul, între catarg și coșul din partea din spate a vaporului. În urma bombardamentelor, incendiul și exploziile ce s'au produs pe bordul celor două vase de război, crucișătorul trebuie considerat ca pierdut. Alte două vase de război și trei comerciale au fost deasemeni atinse de bombe.

Senatorul american Taft pentru ajutorarea aliaților cu soldați

Newyork, 22. (Rador). — Havas anunță: Într'o cuvântare rostită la Saint Louis, senatorul Taft a exprimat părerea că Statele Unite n'ar putea să-și limiteze participarea la războiul alături de aliați, la simpla acordare de credite sau la un ajutor al forțelor maritime. Dacă admitem — a spus d. Taft —

că securitatea și apărarea noastră sunt în joc în acest război, nu ne putem mângâia la jumătăți de măsură. Dacă e justificat să cheltuim miliarde de dolari pentru aliați să-și ajutăm cu marina noastră, ar fi o lașitate să nu-i ajutăm și cu soldați.

Scăderea importului german de cupru?

Londra, 22. (Rador) — D. Dalton, ministru al războiului economic, răspunzând unei întrebări în Camera Comunelor, a declarat următoarele: Sunt bucuros de a putea spune că în ultimul timp s'a produs o importantă scădere a importului german de cupru,

prin Vladivostok și o oarecare scădere în importul celorlalte materiale de război. Totuși, nu sunt încă satisfăcut de situația de sub acest raport și guvernul britanic studiază actualmente un aranjament prin care acest trafic să înceteze complet.